

The Cumulated Ambulation Score (CAS) – Dansk Scoringsnøgle

Beskrivelse:

CAS er en score, der kan anvendes, til daglig vurdering af udviklingen i basismobilitet i forskellige patientgrupper indtil selvstændig basismobilitet, er opnået, defineret som:

- **Ud af og op i seng**
- **Rejse/sætte sig i stol med armlæn**
- **Gang inden døre**

En-dags CAS: Hver af de tre aktiviteter scores fra 0-2, resulterende i en daglig score fra 0-6 (1-dags CAS).

Tre-dags CAS: CAS har også været anvendt som en score kumuleret over 3 dage efter kirurgi, hvilket giver en score fra 0-18 point (3-dages CAS, anvendes kun i særlige patientforløb) (Foss NB et al Clin Rehabil 2006).

CAS forud for aktuelle indlæggelse/sygdomsforløb: CAS anvendes også til at beskrive mobilitetsniveau forud for aktuelle forløb. Her spørges patienten om niveau for de tre aktiviteter forud for aktuelle forløb (for personer med kognitive vanskeligheder så spørges pårørende/sundhedspersonale).

Siden udviklingen på Hvidovre Hospital i 2002 har CAS været anvendt i en lang række studier til forskellige patientgrupper, den indgår som indikator i Landspatientregistret for patienter med hoftebrud, den anbefales nationalt og internationalt i kliniske guidelines, og CAS scoringsnøgle (Kristensen MT et al., Clin Rehabil 2009) herunder er aktuelt oversat til 18 sprog.

Anvendelse:

Ved introduktion til én af de 3 aktiviteter, f.eks. aktiviteten "ud af og op i seng" gives følgende instruktion:

"Vi skal nu finde ud af, hvor mobil og sikker du er, når du skal komme fra liggende i sengen til siddende på sengekanten, og derfra til stående eller siddende i stolen her ved siden af sengen, og så tilbage til liggende i sengen"

Ud af og op i seng:

Patienten kommer fra liggende i seng til stående eller over i stol og tilbage til liggende i seng

Der scores 2 når funktionen klares selvstændigt. Ved selvstændigt forstås at det ikke er nødvendigt med hverken verbal instruktion eller personstøtte, heller ikke af sikkerhedsmæssige hensyn. Alle gangredskaber kan anvendes.

Der scores 1 ved behov for personstøtte. Personstøtte kan være alt fra verbal støtte til massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv hjælpemidler.

Der scores 0 for patienter der ikke er i stand til at forlade sengen. Herved forstås patienter, der på trods af massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv hjælpemidler, ikke kan komme op at stå eller komme op at sidde i en stol.

Rejse/sætte sig i stol med armlæn:

Patienten kommer fra siddende til stående til siddende i stol med armlæn.

Der scores 2 når funktionen klares selvstændigt. Ved selvstændigt forstås at det ikke er nødvendigt med hverken verbal instruktion eller personstøtte, heller ikke af sikkerhedsmæssige hensyn.

Der scores 1 ved behov for personstøtte. Personstøtte kan være alt fra verbal støtte til massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv hjælpemidler.

Der scores 0 for patienter der ikke er i stand til at rejse/sætte sig i stol. Herved forstås patienter, der på trods af massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv hjælpemidler, ikke er i stand til at deltage til at rejse/sætte sig i stol eller i det hele taget ikke kan komme op at sidde i en stol.

Gang inden døre:

Der scores 2 når selvstændig gang med et gangredskab er opnået. Ved selvstændig gang forstås at det ikke er nødvendigt med hverken verbal eller personstøtte, heller ikke af sikkerhedsmæssige hensyn. Alle gangredskaber kan anvendes.

Der scores 1 ved behov for personstøtte. Personstøtte kan være alt fra verbal støtte til massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv gangredskab.

Der scores 0 for patienter der ikke er i stand til at gå. Herved forstås patienter, der på trods af massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv gangredskab, ikke er i stand til at gå.

Svar på ofte stillede spørgsmål:

De tre aktiviteter kan afprøves i en ikke prioriteret rækkefølge (altså hvis en patient sidder i en stol kan der startes med afprøvning af denne aktivitet). Vurdering af de enkelte aktiviteter kan også deles op således at f.eks. rejse sig fra stol efterfølges af vurdering af gang og afsluttes med vurdering af "sætte sig i stol". Tilsvarende kan gøres for aktiviteten ud af og op i seng.

Ud af og op i seng:

- Såvel patientens fysiske-, kognitive og almene niveau/tilstand har betydning for scoren. Brug af hjælpemidler vil ofte variere, og afhænge af hvem der forestår testning. Det betyder, at en patient, hvis almentilstand tillader mobilisering til stående eller siddende i stol, gives 1 point uanset hvor mange personer eller hvilket hjælpemiddel (inklusiv lift) der anvendes.

- For opnåelse af 2 point skal aktiviteten kunne udføres selvstændigt fra rygliggende (uden eleveret hovedgærde eller brug af sengens øvrige funktioner) og tilbage til rygliggende.

- I ambulatorier/klinik hvor der ikke er en seng kan briks anvendes.

Rejse/sætte sig i stol med armlæn:

- Stoleforhøjere betragtes som et hjælpemiddel, bortset fra når der er tale om særligt høje personer.
- Gangredskab må gerne stå foran stol/person men ikke anvendes til at rejse/sætte sig ift. 2 point.

Gang inden døre:

- En patient der kan gå få skridt med et gangredskab og personstøtte gives 1 point, men for at opnå scoren 2 skal patienten selvstændigt, f.eks. kunne gå til og fra toilet og ud på gangen.